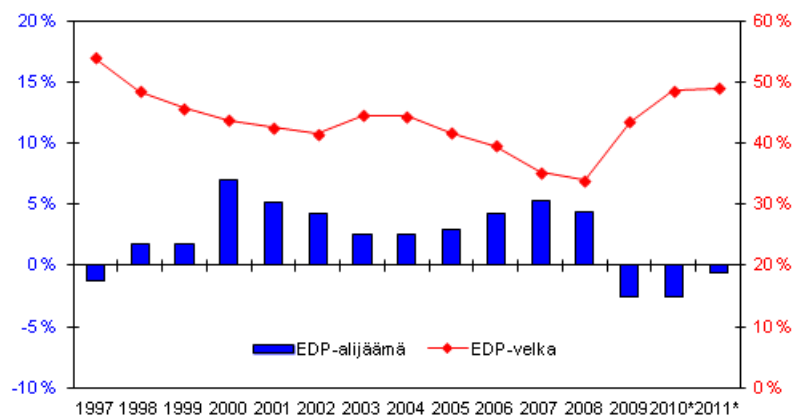

Julkisyhteisöjen alijäämä ja velka 2011

Tarkistetut julkisyhteisöjen alijäämä- ja velkatiedot vuodelta 2011 ilmestyneet

Tilastokeskuksen tarkistettujen ennakkotietojen mukaan julkisyhteisöjen alijäämä vuonna 2011 oli 1,2 miljardia euroa eli 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Vuotta aiemmin alijäämä oli 4,5 miljardia euroa. Vuonna 2011 valtiosektorin alijäämä pieneni 3,9 miljardia euroa 5,6 miljardiin euroon. Kuntasektorin alijäämä puolestaan kasvoi 0,4 miljardista eurosta 0,9 miljardiin euroon. Sosiaaliturvarahastot, lähinnä työeläkelaitokset, keräsivät 5,3 miljardin euron ylijäämän.

Suomen julkisyhteisöjen alijäämä (-) ja velka, suhteessa BKT:hen

Julkisyhteisöjen sulautetun EDP-velan määrä kasvoi 5,9 miljardilla eurolla 92,8 miljardiin euroon vuoden 2011 aikana. Valtion velka kasvoi 5,1 miljardia ja kuntien velka kasvoi 0,8 miljardia euroa. Velan suhde BKT:hen kasvoi samalla 49,0 prosenttiin edellisvuoden 48,6 prosentista. Julkisyhteisöjen sisäiset velat kasvoivat 1,5 miljardin euron verran. EDP-velka kuvaa julkisyhteisöjen velkaa talouden muille sektoreille ja ulkomaille, ja sen kehitykseen vaikuttavat sekä sulauttamattoman bruttovelan että julkisyhteisöjen sisäisten velkojen muutokset.

Verrattuna maaliskuussa 2012 julkaistuihin vuoden 2011 ennakkotietoihin julkisyhteisöjen yhteenlaskettu alijäämä kasvoi 0,1 miljardia euroa. Vuosiin 1995-2010 tehtyjen aikasarjakorjausten johdosta julkisyhteisöjen rahoitusasema on parantunut vuositasolla keskimäärin 78 miljoonaa euroa. Korjausten

taustalla on työeläkelaitosten maksamiin veroihin tehty laskentamenetelmän tarkistus. Julkisyhteisöjen vuoden 2011 velka laski 0,2 miljardia euroa ennakkotietoihin nähden.

Tilastossa käytetty julkisen alijäämän käsite on EU:n vakaus- ja kasvusopimukseen liittyvän liiallisten alijäämien menettelyn (EDP) mukainen. Tämä nk. EDP-alijäämä vastaa kansantalouden tilinpidossa (EKT95) laskettua julkisyhteisöjen sektoritilin mukaista nettoluotonantoa lukuun ottamatta swap- ja korkoterminisopimuksiin liittyviä korkovirtoja, jotka EDP-alijäämäraportoinnissa kirjataan osaksi korkoja, mutta kansantalouden tilinpidossa johdannaisvelan muutoksiksi. Vuonna 2011 menetelmien eron vaikutus oli 0,3 prosenttia BKT:sta, ja EKT95-sektoritilien mukainen julkisyhteisöjen nettoluotonanto oli tarkistettujen ennakkotietojen mukaan -0,9 prosenttia BKT:sta.

Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen Eurostatille syyskuussa raportoimista tiedoista. Eurostat tarkastaa jäsenmaiden raportoimia alijäämä- ja velkatietoja seuraavien viikkojen aikana. Tässä prosessissa Tilastokeskuksen raportoimiin tietoihin voi tulla muutoksia. Mikäli näin tapahtuu, päivittyneet tiedot julkaistaan tämän tilaston sivuilla 22. lokakuuta, samana päivänä kun Eurostat julkistaa tiedot.

[EDP-raportointitaulut, lokakuun 2012 notifikaatio \(vain englanniksi, päivitetty 22.10.2012\) \(Excel\)](#)

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Julkisyhteisöjen EDP-alijäämä 1997-2011.....	4
Liitetaulukko 2. Julkisyhteisöjen EDP-velka 1997-2011.....	4
Liitetaulukko 3. Julkisyhteisöjen sulauttamaton bruttovelka ja EDP-velka, mrd. euroa 2000-2011.....	5
Laatuseloste: Julkisyhteisöjen alijäämä ja velka	6

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Julkisyhteisöjen EDP-alijäämä 1997-2011¹⁾

Korjattu 1.10.2012. Korjatut luvut merkitty punaisella.

	Miljoonaa euroa				Prosenttia BKT:sta			
	Valtio	Paikallishallinto	Sosiaaliturva- rahastot	Yhteensä	Valtio	Paikallishallinto	Sosiaaliturva- rahastot	Yhteensä
1997	-4 002	-603	3 228	-1 377	-3,7	-0,6	3,0	-1,3
1998	-1 745	-313	3 997	1 939	-1,5	-0,3	3,4	1,7
1999	-1 445	-243	3 794	2 106	-1,2	-0,2	3,1	1,7
2000	3 502	204	5 573	9 279	2,6	0,2	4,2	7,0
2001	2 015	-661	5 784	7 138	1,4	-0,5	4,2	5,1
2002	1 348	-587	5 231	5 992	0,9	-0,4	3,6	4,2
2003	322	-1 069	4 603	3 856	0,2	-0,7	3,2	2,6
2004	205	-1 262	4 813	3 756	0,1	-0,8	3,2	2,5
2005	368	-1 230	5 396	4 534	0,2	-0,8	3,4	2,9
2006	-130	-611	7 685	6 944	-0,1	-0,4	4,6	4,2
2007	1 736	-326	8 190	9 600	1,0	-0,2	4,6	5,3
2008	1 091	-789	7 858	8 160	0,6	-0,4	4,2	4,4
2009	-7 826	-1 181	4 757	-4 250	-4,5	-0,7	2,8	-2,5
2010*	-9 522	-354	5 421	-4 455	-5,3	-0,2	3,0	-2,5
2011*	-5 646	-851	5 330	-1 167	-3,0	-0,4	2,8	-0,6

1) * Ennakkotieto

Liitetaulukko 2. Julkisyhteisöjen EDP-velka 1997-2011¹⁾

	Miljoonaa euroa				Prosenttia BKT:sta			
	Valtio	Paikallishallinto	Sosiaaliturva- rahastot	Yhteensä	Valtio	Paikallishallinto	Sosiaaliturva- rahastot	Yhteensä
1997	54 633	3 216	9	57 858	50,9	3,0	0,0	53,9
1998	53 125	3 263	27	56 414	45,5	2,8	0,0	48,4
1999	52 740	3 073	43	55 887	43,1	2,5	0,0	45,7
2000	54 469	3 414	9	57 892	41,2	2,6	0,0	43,8
2001	55 575	3 556	10	59 142	39,9	2,6	0,0	42,5
2002	55 458	4 061	48	59 567	38,6	2,8	0,0	41,5
2003	59 713	5 017	48	64 778	41,0	3,4	0,0	44,5
2004	61 676	5 896	15	67 587	40,5	3,9	0,0	44,4
2005	58 565	7 086	1	65 652	37,2	4,5	0,0	41,7
2006	57 934	7 761	1	65 696	34,9	4,7	0,0	39,6
2007	55 058	8 166	1	63 225	30,6	4,5	0,0	35,2
2008	54 550	8 464	1	63 015	29,4	4,6	0,0	33,9
2009	65 293	9 702	2	74 997	37,9	5,6	0,0	43,5
2010*	76 745	10 228	1	86 974	42,9	5,7	0,0	48,6
2011*	81 848	11 000	1	92 849	43,2	5,8	0,0	49,0

1) * Ennakkotieto

Liitetaulukko 3. Julkisyhteisöjen sulauttamaton bruttovelka ja EDP-velka, mrd. euroa 2000-2011¹⁾

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010*	2011*
A. Julkisyhteisöjen sulauttamaton bruttovelka	73,4	71,4	70,4	72,1	73,3	71,0	70,3	68,1	68,0	79,6	91,4	98,8
- Valtio	67,9	66,0	64,6	65,5	65,9	62,5	61,2	58,6	57,9	68,3	79,6	86,4
- Paikallishallinto	5,5	5,4	5,7	6,5	7,4	8,4	9,1	9,5	10,1	11,3	11,8	12,4
- Sosiaaliturvarahastot	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
B. Julkisyhteisöjen sisäiset velat	15,5	12,2	10,8	7,3	5,7	5,3	4,6	4,9	5,0	4,6	4,4	5,9
A - B. Julkisyhteisöjen sulautettu EDP-velka	57,9	59,1	59,6	64,8	67,6	65,7	65,7	63,2	63,0	75,0	87,0	92,8
- Valtio	54,5	55,6	55,5	59,7	61,7	58,6	57,9	55,1	54,5	65,3	76,7	81,8
- Paikallishallinto	3,4	3,6	4,0	5,0	5,9	7,1	7,8	8,2	8,5	9,7	10,2	11,0
- Sosiaaliturvarahastot	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

1) * Ennakkotieto

Laatuseloste: Julkisyhteisöjen alijäämä ja velka

1. Tilastotietojen relevanssi

Tilasto sisältää tietoja Suomen julkisen talouden alijäämästä ja velasta. EU:n jäsenmaat raportoivat EU-komissiolle kahdesti vuodessa nk. EDP-alijäämä- ja velkatiedot, joita käytetään EU:n vakaus- ja kasvusopimuksen yhteydessä arvioitaessa jäsenmaiden julkisen talouden tilaa. Raportointi on osa niin kutsuttua liiallisten alijäämien menettelyä (=Excessive Deficit Procedure, EDP). Alijäämäraportointi perustuu EU:n kansantalouden tilinpitojärjestelmään EKT 1995 ja erilliseen EU:n asetukseen (479/2009, muutettu viimeksi asetuksella 679/2010). Eri maiden toimittamat tiedot ovat keskenään vertailukelpoisia.

Tietojärjestelmä sisältää tietoja Suomen julkisyhteisöjen alijäämästä ja bruttovelasta ja niiden muutokseen vaikuttaneista tekijöistä sekä tietoja valtion, kuntasektorin ja sosiaaliturvarahastojen EDP-alijäämien ja budjettialijäämien eroista.

Käytetyt luokitukset: Euroopan tilinpitojärjestelmä EKT 1995; Eurostat 1995 Sektoriluokitus 2000; Käsikirjoja 5, Tilastokeskus Rahoitusvaadeluokitus 1996; Käsikirjoja 6, Tilastokeskus.

Tilaston taustalla olevien julkisen talouden tilastojen laadintaan vaikuttaa keskeisesti myös ESA-95 Alijäämä- ja velkamanuaali sekä Eurostatin erillispäätökset tiettyjen julkiseen talouteen liittyvien operaatioiden käsittelystä

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilasto on pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto. Raportin laadinnassa käytetään tietolähteenä lähinnä kansantalouden tilinpidon ja rahoitustilinpidon julkisyhteisöjä koskevia tietoja. Täydentävinä lähteinä käytetään mm. Valtiokonttorin raportteja, kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilastoa ja sosiaaliturvarahastojen tilinpäätöksiä.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Alijäämä- ja velkalukujen laatuun kohdistuu tarkkaa seuranta EU:n komission taholta. Koska tilasto on pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto, sen lähdetilastojen laadulla on ratkaiseva merkitys tilaston luotettavuuden kannalta. Tiedot pohjautuvat suurelta osin kansantalouden tilinpidon ja rahoitustilinpidon tietoihin, joten esimerkiksi bkt-suhdeluvut muuttuvat aina bruttokansantuotteen tarkentuessa. Alijäämä- ja velkatietojen osalta lähdetilastojen laadinnassa käytetty aineisto koostuu pääosin julkisyhteisöjen tilinpäätösaineistoista ja hallinnollisista aineistoista. Alipeittoa ei juuri esiinny, koska lähes kaikki päätietolähteet perustuvat totaaliaineistoihin.

Ennakkojulkistuksissa lopullisia tietoja ei ole juurikaan käytettävissä, joten tarkkuustaso on tällöin alempi kuin myöhemmissä julkistuksissa.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Edellistä vuotta koskevat alustavat ennakkotiedot julkistetaan maaliskuun alussa. Mikäli maaliskuun aikana saadaan käyttöön tarkentuneita lähdeaineistoja, tietoja voidaan päivittää maaliskuun lopussa. Syyskuun lopussa julkaistaan tarkistetut tiedot. Tiedot raportoidaan EU:n komissiolle kahdesti vuodessa (maaliskuun lopussa ja syyskuun lopussa).

Tiedot ovat ennakkollisia siihen saakka, kunnes kansantalouden tilinpidon tiedot ovat lopullisia eli kaksi vuotta tilastovuoden päättymisen jälkeen.

Tiedot voivat muuttua tämän jälkeenkin menetelmämuutoksista johtuvien aikasarjatarkistusten yhteydessä.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilaston tiedot julkaistaan kolme kertaa vuodessa tilaston kotisivuilla Julkinen talous -aihealueella. EU:n komissiolle laaditun alijäämä- ja velkaraportin sisältö julkaistaan tilaston kotisivuilla. Raportti sisältää myös Valtiovarainministeriön tuottamat ennustetiedot kuluvan vuoden julkisesta alijäämästä ja velasta.

Lisäksi Euroopan Unionin tilastovirasto Eurostat julkaisee tilaston tiedot kotisivuillaan.

Kuvaus tilaston laadinnassa käytetyistä menetelmistä on julkaistu tilaston kotisivuilla.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Sekä EDP-alijäämästä että -velasta on saatavissa aikasarja vuodesta 1975 lähtien. Aikasarjat ovat pääosin vertailukelpoisia vuodesta toiseen. Poikkeuksena tästä on mm. swap-sopimuksiin liittyvien nettokorkomaksujen käsittely, ks. alempana.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

EDP-alijäämä vastaa kansantalouden tilinpidossa (EKT95) laskettua julkisyhteisöjen nettoluotonottoa/-antoa lukuun ottamatta swap- ja korkoterminisopimuksiin liittyviä nettokorkomaksuja, jotka EDP-alijäämäraportoinnissa kirjataan korkomenoihin (alijäämään), mutta kansantalouden tilinpidossa johdannaisvelan muutoksiksi (ei vaikuta alijäämään). Suomen kansantalouden tilinpidossa em. nettokorkomaksut on poistettu tilinpidon mukaisista valtion koroista tilastovuodesta 2003 alkaen. Tätä ennen raportoitu EDP-alijäämä vastaa suoraan kansantalouden tilinpidon alijäämää. Swap-nettokorkomaksujen käsittelyä tarkennettiin syyskuun 2007 julkistuksessa siten, että swap-sopimusten ennakaisista purkamisista saadut ja maksetut korvaukset jaksotetaan sopimusten alkuperäiselle voimassaoloajalle.

EDP-velkakäsite poikkeaa EKT95:stä sekä arvotuksen että kattavuuden osalta. EKT95:n mukaisessa rahoitustilinpidossa rahoitusvarat ja velat arvotetaan markkina-arvoon, sen sijaan EDP-velka arvotetaan nimellisarvoon. EKT95:n mukaisista rahoitusvaateista johdannaisia, kauppaluottoja ja siirtovelkoja ei huomioida velan kannassa, mutta ne otetaan huomioon velan muutokseen vaikuttavina erinä.

Lisätietoja

Mira Lehmuskoski 09 1734 2708

Niina Suutarinen 09 1734 3302

Vastaava tilastojohtaja:

Ari Tyrkkö

rahoitus.tilinpito@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Julkisyhteisöjen alijäämä ja velka, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1799-5892 (pdf)